

Projekt

z dnia 27 grudnia 2017 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ SĘDZISZÓW**

z dnia 28 grudnia 2017 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2018 rok

Na podstawie art. 40 ust.1, art. 41 ust.1 i art. 42 ustawy z dnia 08 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 1875 z późn. zm.) oraz art.41 ust.2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 487) uchwała się, co następuje:

**Rozdział 1.
Postanowienia ogólne.**

§ 1. Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2018 rok, zwany w dalszej części uchwały Programem, uwzględniający:

- diagnozę wybranych problemów społecznych występujących na terenie gminy związanych z nadużywaniem alkoholu, a w szczególności raport z badań problemu wśród młodzieży,
- zadania do realizacji w ramach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych z określeniem wysokości wydatków na ich realizację.

§ 2. Celem realizacji Programu jest:

- zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz zmniejszenie tych, które aktualnie już występują na terenie gminy Sędziszów,
- zmniejszenie skali problemów dotyczących rodziny, wynikających z podejmowania różnych zachowań dysfunkcyjnych, przede wszystkim przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- promowanie zdrowego stylu życia i alternatywnych form spędzania czasu wolnego, zwłaszcza przez dzieci i młodzież,
- promowanie postaw społecznych istotnych dla profilaktyki uzależnień,
- zmniejszenie uciążliwości w życiu rodzinnym spowodowanych nadużywaniem alkoholu przez członków rodzin.

§ 3. Zadania z zakresu Programu prowadzone będą w ramach realizacji kompetencji przypisanych dla:

- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Punktu Konsultacyjnego,
- Policji,
- Pedagogów i wychowawców w szkołach,
- Świetlicy środowiskowej,
- Zakładów Opieki Zdrowotnej,
- Ośrodka Sportu i Rekreacji,
- Stowarzyszeń i innych podmiotów np.: Klubu Abstynentów.

§ 4. Program składa się z 4 głównych kierunków działań z określonymi szczegółowo zadaniami:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii wśród dzieci i młodzieży.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

§ 5. Na realizację programu przewidziano kwotę: 191.815,00 zł (słownie: sto dziewięćdziesiąt jeden tysięcy osiemset pięćdziesiąt złotych, a kwota ta jest zgodna z zapisami uchwały budżetowej na 2018 rok.

Rozdział 2.

Diagnoza wybranych problemów społecznych występujących na terenie gminy.

§ 6. Wstęp do zagadnienia. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminę obowiązek prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Ustawa ta określa kierunki polityki przeciwdziałania alkoholizmowi. Poziom spożycia alkoholu w populacji przedstawiany jest najczęściej za pomocą wskaźnika spożycia stuprocentowego alkoholu na osobę (100% alkohol). Zgodnie z danymi Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) spożycie 100% alkoholu w Polsce w 2014 r. wynosiło 9,4 l. Poziom spożycia mimo pojedynczych spadków, związanych m.in. z podwyższaniem podatku akcyzowego w latach 2009 i 2014, wykazuje tendencję wzrostową. Obecnie notowane poziomy są wyraźnie wyższe niż na początku lat 90. XX wieku. W Polsce najczęściej spożywanym alkoholem jest piwo, które w 2013 r. stanowiło ponad połowę (55,6%) spożywanego napojów alkoholowych w przeliczeniu na 100% alkoholu. Spożycie wyrobów spirytusowych oraz spożycie wina i miodów pitnych wynosiło odpowiednio 37,2% oraz 7,2%. Spożycie napojów spirytusowych na jednego mieszkańca w 2014 r. wynosiło 3,2 l w przeliczeniu na 100% alkoholu. Spożycie piwa wyniosło 98,9 l (5,44 l 100% alkoholu), a spożycie wina i miodów pitnych 5,8 l (0,76 l 100% alkoholu). Poziom spożycia alkoholu w Polsce jest wysoki i od lat rośnie. Z konsumpcją alkoholu wiąże się wiele zagrożeń. Policzalne negatywne koszty spożywania alkoholu są duże i obejmują m.in. choroby i urazy, wypadki, przestępczość i obniżoną produktywność. Istotną część kosztów związanych z nadużywaniem alkoholu jest jednak bardzo trudna do oszacowania. Wśród nich wymienia się: spadek jakości życia, cierpienie rodzin, zły wpływ na wychowanie dzieci, cierpienie ofiar wypadków drogowych i przestępstw, ubóstwo, degradacja i wykluczenie społeczne. W efekcie koszty związane z konsumpcją alkoholu kilkukrotnie przewyższają dochody państwa z tytułu podatków od sprzedaży wyrobów alkoholowych. Potrzebna jest bardziej aktywna rola państwa w działaniach związanych z alkoholem. Konieczne wydają się regulacje, które służyłyby zmniejszeniu szkodliwej konsumpcji alkoholu, na przykład przez ograniczenie jego dostępności czy zwiększenie społecznej świadomości zagrożeń związanych z piciem alkoholu. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych reguluje prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych na terenie gminy Sędziszów. Celem programu jest przeciwdziałanie negatywnym skutkom nadużywania alkoholu, zmniejszenie ich rozmiaru i bieżące rozwiązywanie problemów związanych z nadużywaniem alkoholu, ochronę rodzin dotkniętych problemem alkoholowym przed marginalizacją społeczną, tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji programu oraz promowanie postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Program zapewnia ciągłość już podjętych działań i inicjatyw na rzecz profilaktyki, daje gwarancję spójnych i skoordynowanych działań na szczeblu gminy, które są elementem polityki realizowanej na poziomie ogólnokrajowym. Bardzo ważną sferą realizowanych zadań jest szeroko rozumiana profilaktyka. Zasadnym jest kierowanie działań Programu do uczniów szkół naszej gminy poprzez między innymi organizowanie warsztatów mających na celu poprawę ich samooceny, kształtowanie pozytywnego obrazu siebie, uczenie konstruktywnych sposobów radzenia sobie ze stresem i negatywnymi emocjami. Ponadto należy kierować różnego rodzaju działania profilaktyczne do dorosłych mieszkańców gminy Sędziszów przynależnych do różnych grup zawodowych i społecznych. Działania określone w Programie skierowane są nie tylko do osób z problemem alkoholowym, ale także do członków ich rodzin, którzy, podobnie jak osoba z problemem alkoholowym, podlegają niszczącym skutkom długotrwałego oddziaływania alkoholu.

§ 7. Odnosząc ogólne zjawiska zagadnienia poniżej przedstawiona została diagnoza stanu.

1. Gmina Sędziszów liczy 12.815 mieszkańców zameldowanych na pobyt stały, w tym 10.660 osób powyżej 18 roku życia. Sprzedaż napojów alkoholowych prowadzona jest w 40 punktach, tj. w 31 sklepach oraz w 9 placówkach gastronomicznych. Jeden punkt sprzedaży przypada na 320 mieszkańców. Według danych szacunkowych opartych na wskaźnikach wypracowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych co szósty mieszkaniec gminy uwikłany jest osobiście lub przez członków rodziny w problem alkoholowy.

- Tabela 1. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych na terenie naszej gminy:

	W Polsce 38,6 mln osób (dane szacunkowe)	W gminie Sędziszów 12.815 - stałych mieszkańców (dane szacunkowe)
Liczba osób uzależnionych od alkoholu ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 256 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice) ok. 4 % populacji	ok. 1,5 mln	ok. 513 osób
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików ok. 4 % populacji	ok. 1,5 mln	ok. 513 osób
Osoby pijące szkodliwie ok. 5-7 % populacji	2-2,5 mln	ok. 769 osób

2. Skalę problemu pokazuje liczba rodzin z problemem alkoholowym objętych pomocą Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sędziszowie. Zauważyć należy, że liczba rodzin korzystających z usług MGOPS, (tabela 2) obniżyła się w stosunku do roku 2015, a rodzin w których występuje problem alkoholowy pozostała na takim samym poziomie jak przed rokiem.

- Tabela 2. Liczba rodzin korzystających z pomocy MGOPS

	2014	2015	2016
Ogółem liczba rodzin, którym udzielono pomocy	388	391	373
W tym: rodzin z problemem alkoholowym	33	29	29

3. Liczba osób zgłaszających się po poradę do Punktu Konsultacyjnego pokazuje, że mieszkańcy naszej gminy korzystają z tej formy pomocy (tabela 3).

- Tabela 3. Porady udzielone w Punkcie Konsultacyjnym w latach: 2014 - 2016

	2014	2015	2016
Psycholog	39	40	40
Policjant	24	21	13
Pracownik socjalny	24	38	60

4. Problem uzależnienia wiąże się najczęściej z szeregiem problemów współtowarzyszących, takich jak: przemoc wobec najbliższych, ograniczenie praw rodzicielskich, sprawy rozwodowe, współwłasność małżeńska, eksmisje itp. Wskaźnikiem problemów alkoholowych występujących w mieście i gminie Sędziszów jest również liczba wniosków składanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, o podjęcie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu poddania się leczeniu odwykowemu (tabela 4).

- Tabela 4. Liczba spraw prowadzonych przez GKRPA.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2014	2015	2016

Liczba przyjętych wniosków	32	41	33
Liczba spraw skierowanych do biegłego sądowego	21	30	29
Liczba spraw skierowanych do sądu	17	27	23

5. Z danych Komisariatu Policji w Sędziszowie wynika, że ilość wykroczeń i przestępstw popełnionych pod wpływem alkoholu (tj. liczba nietrzeźwych kierowców i liczba założonych Niebieskich Kart) w 2016 r. jest niższa niż w roku poprzednim, natomiast zwiększyła się liczba interwencji domowych dot. przemocy w rodzinie (tabela 5).

- Tabela 5. Wykroczenia i przestępstwa popełnione pod wpływem alkoholu – dane z KP w Sędziszowie

Komisariat Policji w Sędziszowie	2014	2015	2016
Liczba nietrzeźwych kierowców	51	100	76
Liczba małoletnich zatrzymanych pod wpływem alkoholu	9	6	8
Liczba interwencji domowych dot. przemocy w rodzinie	207	87	139
Liczba założonych Niebieskich Kart	47	65	41

6. Na terenie miasta i gminy Sędziszów funkcjonuje przedszkole samorządowe, 6 szkół podstawowych, dwa gimnazja, liceum ogólnokształcące w których pobiera naukę 1471 uczniów (szkoły prowadzone przez Urząd Miejski oraz trzy szkoły podstawowe i przedszkola prowadzone przez „Fundację z uśmiechem”). Funkcjonują również dwa zespoły szkół ponadgimnazjalnych (170 uczniów). Wszystkie placówki oświatowe realizują obligatoryjnie zadania, zapobiegające problemom społecznym. Mimo licznych działań podejmowanych przez wyżej wymienione placówki niepokojącym faktem jest wczesne sięganie po różnorakie używki przez dzieci i młodzież szkolną. Spożywanie alkoholu jest coraz powszechniejsze wśród nieletnich. Picie alkoholu przez młodzież przestaje być sporadycznym wyskokiem, a staje się obyczajem akceptowanym przez rówieśników. Aby tym zjawiskom zapobiegać kontynuowane będą we wszystkich szkołach dla uczniów programy profilaktyczne. W Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uwzględniono również przedsięwzięcia adresowane bezpośrednio do dzieci i młodzieży, poprzez tworzenie warunków i możliwości alternatywnych form spędzania wolnego czasu, sprzyjających zdrowemu rozwojowi tj. organizowanie konkursów tematycznych o charakterze edukacyjnym i profilaktycznym, imprez szkolnych i środowiskowych oraz pozalekcyjnych zajęć sportowych. Program uwzględnia udział pracowników socjalnych, pedagogów, policjantów, członków GKRPA itp. w różnego rodzaju szkoleniach i warsztatach dotyczących tematyki zapobiegania i ograniczania skutków alkoholizmu i przemocy w rodzinie. Istotnym celem, zawartym w niniejszym programie jest kontynuacja wspierania działalności Punktu Konsultacyjnego. Działania w nim podejmowane przyczyniają się do eliminacji bądź ograniczenia występowania zjawisk destrukcyjnych. Jest to miejsce pierwszego kontaktu dla osób zgłaszających zaistnienie sytuacji kryzysowych, związanych z problemem używania alkoholu i innych uzależnień. Pracujący w Punkcie Konsultacyjnym pracownicy udzielają porad, prowadzą rozmowy motywacyjne z osobami uzależnionymi, jak również inicjują interwencje w przypadku ujawnienia przemocy domowej. W procesie ustawicznego zdrowienia osób uzależnionych bardzo pomocny jest kontakt z ludźmi, którzy umieją poradzić sobie z głodem alkoholowym, stresem, lękiem i depresją, z chorobliwymi nawykami. Znacząca w tym zakresie jest pomoc psychologa oraz grupy wsparcia w Klubie Abstynentów „PROMYK”, zwłaszcza w pierwszych latach abstynencji.

Rozdział 3.

Zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2018 roku.

§ 8. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu - koszt zadania wynosi 21.000,00 zł, gdzie będą finansowane zadania:.

1. Informowanie społeczeństwa o możliwości uzyskania pomocy w zakresie terapii.
2. Prowadzenie systematycznej i kompleksowej działalności w celu kierowania na leczenie odwykowe (ponoszenie kosztów sporządzania opinii przez biegłych psychiatrę i psychologa w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, pokrywanie opłat za złożenie wniosku do Sądu Rejonowego w Jędrzejowie)

3. Działalność informacyjno-edukacyjna przez zakup i dystrybucję materiałów dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla Klubu Abstynentów, Punktu Konsultacyjnego ds. alkoholowych
4. Dofinansowanie Klubu Abstynentów „Promyk” - grupa wstępno-motywacyjna.
5. Pomoc psychologiczna i psychoedukacyjna dla osób pijących ryzykownie, szkodliwie i uzależnionych od alkoholu.
6. Motywowanie do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego przez osoby uzależnione.

§ 9. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej – koszt zadania wyniesie 127.540,00 zł, gdzie będą finansowane zadania:

1. Pomoc psychologiczna i psychoedukacyjna dla rodzin osób uzależnionych .
2. Rozpatrywanie wniosków o zastosowanie leczenia (przez członków GKRPA).
3. Finansowanie działalności świetlicy środowiskowej w SCK (z tego 2.000 zł dofinansowania co i energii elektrycznej).
4. Dożywianie dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych, w których występują problemy alkoholowe.
5. Rozwijanie współpracy służb i instytucji zajmujących się problemami rodzin, w których występują problemy przemocy i uzależnienia (Policja, OPS, GKRPA, pracownicy służby zdrowia, pedagodzy szkolni) poprzez organizowanie i finansowanie szkoleń i konferencji dotyczących rozwiązywania problemów alkoholowych i problemu przemocy.
6. Udział grup zawodowych (członkowie GKRPA, nauczyciele, prac. socj., policjanci itp.) w szkoleniach.
7. Wynagrodzenie pracowników: kierownika, psychologa, wychowawcy świetlicy środowiskowej (ZUS, Fundusz Pracy, bad. okresowe, delegacje itp).

8. Finansowanie działalności punktu konsultacyjnego (działania interwencyjno-wspierające, dla członków rodzin, w których występują problemy alkoholowe i przemoc) - dyżury interwencyjno - wspierające pedagoga, psychologa, policjanta, prac. socjalnego.

§ 10. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dla dzieci i młodzieży - koszt zadania wyniesie 15.515,00 zł, gdzie będą finansowane zadania:

1. Realizacja i finansowanie na terenie szkół programów o charakterze profilaktycznym, warsztatów (np.: „Zdrowiej znaczy lepiej”, „NOE”, „Żyj zdrowo” itp.) i spektakli teatralnych.
2. Organizowanie na terenie szkół olimpiady wiedzy o uzależnieniach, konkursów o charakterze profilaktycznym np.: „Zachowaj trzeźwy umysł”, „Trzeźwy zawsze wygrywa”.
3. Edukacja publiczna przez publikacje w prasie lokalnej, zakup materiałów profilaktycznych: prasa, specjalistyczna literatura, broszury, plakaty oraz inne materiały informacyjne, edukacyjne i promocyjne związane z realizacją zadań określonych w programie.
4. Udział w ogólnopolskich oraz organizowanie lokalnych kampanii, imprez popularyzujących zdrowy styl życia, przedsięwzięć i akcji informacyjno-edukacyjnych skierowanych do różnych grup odbiorców (zakup materiałów, nagród), wycieczki.
5. Finansowanie i wspieranie przedsięwzięć profilaktycznych promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu wolnego skierowanych do dzieci i młodzieży, polegających na organizowaniu imprez i zajęć o charakterze kulturalnym, rekreacyjnym i sportowym (organizacja imprez sportowych), dofinansowanie warsztatów związanych z rozwijaniem zdolności dzieci i młodzieży oraz kształtowaniem ich prawidłowych postaw osobowościowych.

§ 11. Wspomaganie instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych - koszt zadania wyniesie 7.600,00 zł, gdzie realizowane będą zadania:

1. Bieżące finansowanie Klubu Abstynentów „PROMYK”
 - gospodarz Klubu (umowa zlecenia),
 - c.o, energia elektryczna, tel., zakup materiałów.
2. Dofinansowanie spotkań integracyjnych, wyjazdów na Ogólnopolskie Spotkania AA w Częstochowie itp. dla członków Klubu i ich rodzin.

§ 12. Kontrola realizacji Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi - koszt zadania uwzględniony w§ 13 niniejszej uchwały w ramach wynagrodzenia dla członków GKRPA.

1. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

§ 13. Zasady wynagradzania członków GKRPA - koszt zadania wyniesie 20.160,00 zł.

1. Ustala się wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za wykonywanie wszelkich czynności wynikających z Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi biorących udział w pracach komisji w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę - za posiedzenie. Wynagrodzenie wypłacane jest na podstawie listy obecności i listy wypłat.

Rozdział 4.

Postanowienia końcowe.

§ 14. Wykonanie uchwały powierza się Kierownikowi Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

§ 15. Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie gminy.

§ 16. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od 01stycznia 2018 roku.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Adam Mysiara

Uzasadnienie

Zgodnie z powołanymi na wstępie uchwały przepisami - gmina ma obowiązek uchwalić roczny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

W programie tym ustala się według poszczególnych kategorii - zadania zmierzające do przeciwdziałania skutkom alkoholizmowi i minimalizacji problemu. Realizacja zadań jest wspomagana środkami finansowymi pochodzącymi z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu. Program został opracowany po przeprowadzeniu diagnozy stanu zagadnienia na terenie gminy w tym w oparciu o raport badań problemu alkoholowego wśród młodzieży.